

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۴/۲۳

خوشحال آصفي

ستري محكمي قانون مات كړ كيله له چا وكړو؟

په داسې حال کې چې د اساسي قانون له مخې د اوسني ولسمشر د کار دوره د جوزا تر لومړۍ نېټې وروسته پایته رسېږي؛ ستري محكمې حکم صادر کړی چې تر راتلونکو ټاکنو پورې به اوسنی حکومت خپل کار ته دوام ورکوي. هغه سند چې رسنیو ته په لاس ورغلی بڼې چې ستري محكمې پرېکړه کړې چې اوسنی ولسمشر غني به تر هغې خپل کار ته دوام ورکوي څو پورې چې د ټاکنو پایلې نه وي معلومې شوي او نوی ولسمشر ټاکل شوی نه وي. په ورته مهال د ولسمشرۍ نور نوماندان او یو شمېر سیاسيون وايي چې په دې کار سره ستري محكمې هم قانون تر پښو لاندې کړي.

حکومت بیا د ستري محكمې د اوسني حکم د توجیه کولو لپاره د پخواني ولسمشر حامد کرزي دوره یادوي چې هغه مهال هم دوه ځلي ستري محكمې د کرزي د واک موده غځولي وه. د ۲۰۰۹ او ۲۰۱۴ کال ټاکنو پر مهال هم د هغه مهال ستري محكمې د پخواني ولسمشر حامد کرزي د واک موده غځولي وه.

په کوم منطق د اوسني حکومت کاري موده غځېږي؟

بڼه که حکمت وايي چې ستري محكمې د اساسي قانون په تفسیر او د هیواد د ثبات د تامین او د خیر بڼېکني په پام کې نیولو سره پرېکړه چې د حکومت کاري موده دې وغځول شي؛ نو په کومو سترگو دوی د اساسي قانون د تعبیر یادونه کوي؟

کله چې د ملي شورا کاري موده د درې کلونو لپاره په غیر قانوني ډول غځول کېږي، ستره محکمه ولې د اساسي قانون تفسیر نه کوي؟

دا حکومت څو اصلاً له لومړي سره د اساسي قانون خلاف د درېمگري په لاس جوړ شوی دی نو څنگه اوس د اساسي قانون د تفسیر له مخې کاري موده غځوي؟

دا خو ولسمشر غني د کار په لومړیو کې په خپله ويلي چې د جوزا له لومړۍ نېټې وروسته یوه ورځ هم کار ته دوام نه ورکوي. آیا د ولسمشر غني څخه خپله خبره له هېره وتلې یا د ارگ د څوکۍ خوند ډېر دی؟ خبره واضیح ده چې اوسنی حکومت د خپل کاري مودې د غځولو لپاره هر ډول معامله کولی شي آن له اساسي قانون هم تېرېدلې شي. اوس هم ستره محکمه د ارگ له لوري تر فشار لاندې نیول شوي او بیا د حکومت په خوښه او فرمایش د اوسني حکومت موده د قانون خلاف وغځوله.

د ستري محكمې ستره قانون ماتونه

ستره محكمې ته په ټولو نظامونو کې د لوی قضایي او عدلي ارگان په توگه کتل کېږي او ستره محکمه هم په هر نظام کې خپل استقلالیت او حیثیت ژوندی ساتي. اما دا په دې معنا نه ده چې دغه قانوني مرجع دې دومره ستره شي چې د اساسي قانون خلاف دې عمل ترسره کړي. د قانون او منطق له مخې د اساسي قانون د تعدیل مرجع یواځې او یواځې لویه جرگه ده. نو ستره محکمه څنگه

په دې کار سره د هیواد په قضایي او عدلي ارگانونو د خلکو باور نور هم کم شو او د ستري محكمې اوسني حکم دا ثابتې کړه چې د افغانستان قضایي او عدلي ارگانونه خپلواک نه بلکې د حکومت تر سیوري لاندې دي. د اوسني حکومت د کاري مودې په غځولو سره ستري محكمې ستره قانون ماتونه ترسره کړه.

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

د اساسي قانون له مخې د ولسمشر د واک موده پنځه کاله ده او بايد د پنځم کال د غبرگولي د مياشتې په لومړۍ نېټه واک بل ولسمشر ته انتقال کړي. خو دا چې دلته ټاکنې نه دي ترسره شوي او نوې ولسمشر معلوم نه دی؛ بيا هم حکومت پر دی. ځکه د حکومت د مشرانو د خپلمنځي اختلافاتو له امله ټاکنيز اصلاحات رامنځته نه شول، پارلماني ټاکنې له درغليو ډکې ترسره شوي او د ولسمشرۍ ټاکنو لپاره هم د ټاکنيزو کمپيونيونو د ضعيف مدیریت له امله د ځنډ زمينه برابره شوه. که حکومت غوښتلې نو ټاکنيز اصلاحات به يې راوستي و، پارلماني ټاکنې به شفافې ترسره شوي او په حمل مياشت کې به ولسمشريزې ټاکنې هم ترسره شوي وي. اوس به واک په سالم ډول بل ولسمشر ته انتقال شوی و.

پای

د پاڼو شميره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ